

Valtuustoaloite selvitys kirjavaihtolaatikoiden käyttöönotosta lukemiseen kannustamiseksi

Espoo-tarinan ensimmäiseksi tiekartan tavoitteeksi asetettiin syksyllä 2025 lukutaidon vahvistuminen ja se, että jokainen espoolainen lapsi oppii hyvin suomen tai ruotsin kielen. Tavoitteena on, että lasten ja nuorten lukeminen lisääntyy myös koulupäivän ulkopuolella ja ymmärrys yhteiskunnan toiminnasta kehittyy koulujen ja kirjastopalvelujen tukemana.

Lukutaidon ja -innon vahvistamiseksi on hyödyllistä kehittää koulupäivien ulkopuolelle uusia keinoja ja avauksia. Esimerkkinä sveitsiläisen Neuchatelin kaupungilla on ollut käytössä kirjavaihtolaatikot vuodesta 2014 ympäri kaupunkia, muun muassa bussipysäkkien yhteydessä ja eri naapurustojen keskeisillä paikoilla. Kirjavaihtolaatikot ovat menestyksekkäästi kannustaneet asukkaita kierrättämään kirjoja ja lukemaan enemmän, lisäten kirjojen saatavuutta ja lukemisen houkuttelevuutta.

Joensuun kaupunki päätti joulukuussa 2025 ottaa pilottikokeiluun kuusi (6) kirjavaihtolaatikkoa tulevilla kesäkaudella sveitsiläistä mallia mukaillen. Toteutustapana on sijoittaa laatikot kaupungin eri osiin koulujen ja päiväkotien bussipysäkkien yhteyteen. Kirjavaihtolaatikoiden mahdollisena ylläpitäjätahona toimivat kaupunginosakohtaiset kylä- tai muut paikallisyhdistykset, jolloin ne eivät kuormita kaupungin kirjastopalveluita ja toisaalta ne täydentävät nykyistä, kirjastoissa toimivaa kirjojen vaihtamisen palvelumuotoa. Kirjavaihtolaatikoiden ulkoasun viimeistelyssä hyödynnetään mahdollisesti vaihtoehtoja työllistää ja tehdä yhteistyötä paikallisten taiteilijoiden kanssa ja tuoda paikallisten taiteilijoiden kädenjälkeä näkyvämmäksi osaksi kaupunkikuvaa. Laatikoiden sääolosuhteiden ja mahdollisen ilkvallan kestävyys huomioidaan myös.

Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että

- 1) Espoon kaupunki selvittää paikallisia yhteistyökumppaneita kirjavaihtolaatikoiden pilottimuotoiselle käyttöönotolle kaupungin eri osissa,
- 2) mikäli sopivia yhteistyökumppaneita selvityksen kautta löytyy, Espoon kaupunki huomioi seuraavassa talousarviossaan kirjavaihtolaatikoiden kokeilumuotoisen käyttöönoton kaupungin eri osissa vuonna 2027 ja
- 3) Espoon kaupunki viestii aktiivisesti kirjavaihtolaatikoista sekä kirjojen kierrättämiseen ja lukemiseen kannustamisesta, tavoitteena vakiinnuttaa laatikoiden käyttö sopivissa kulkupaikoissa, naapurustoissa ja asuinkeksuksissa.

Saarentaus Elina

Nurminen Minna

Walls Mika-Erik

Marttila Helena

Kajava Henna

Tiitinen Helena

Puntila Päivi

Ali Habiba

Hukari Hanna

Mattsson Fanni

Karimäki Johanna

Salovaara Taru

Saita Maria

Keisteri-Sipilä Elli

Ahonen Emmi

Rodriguez Elina

Immonen Ella

Hopsu Inka

Elo Tiina

Kauste Mika

Juuti Sini

Järvenpää Kaarina

Aaltonen Juri